

Clapton was even God

Dick Pels

***John Mayall and the Bluesbreakers with Eric Clapton, 1966.**

Op de cover kijken een 32-jarige John Mayall (wij vonden dat toen een oude man) en de twintigers John McVie (bas) en Hughie Flint (drums) ons aan. De 21-jarige Eric Clapton is zogenaamd verdiept in een aflevering van de Beano Comic (nr. 1242 om precies te zijn), een beroemde Engelse kinderstrip met figuren als Dennis the Menace, Minnie the Minx en Rodger the Dodger. Daarom heet deze plaat in de volksmond het 'Beano Album', en tellen zowel Beano fans als Eric Clapton fans voor nr. 1242 forse bedragen neer.

Het was rond die tijd dat er op een golfplaten schutting in Islington, Noord-London, de tekst verscheen 'Clapton is God'. Het is nog steeds een icoon van de 'moderne veelgoderij' die kenmerkend is voor de celebrity-cultuur, die stijf staat van de godenzonen, helden, legenden, idolen en messiassen, en die door de 'popsport' van de jaren zestig een enorme *boost* kreeg. Het aardige van die moderne veelgoderij is dat ze doorgaans ironisch en *tongue-in-cheek* is: een kwestie van 'oprecht veinzen'. De bekendste foto van de Clapton-tekst laat een hondje zien dat zijn pootje tegen de schutting licht. Iedereen weet: het zijn mensenzonen en – dochters, er is niet één God maar er zijn te veel om op te noemen, en morgen aanbidden we weer een andere.

Maar er gebeurt wel wat op die plaat. De begintrack 'All Your Love' valt niet zomaar met de deur in huis, maar neemt meteen de hele muur en het dak mee. Ik schrok er indertijd behoorlijk van. Net van de middelbare school en actief in een Hilversums bandje dat wilde lijken op The Kinks, kwam het gitaargeluid van Clapton voor mij als een voorhamer uit de lucht vallen. De beginlick met zijn scheurende glissando en vette orkestrale echo liet meteen weten: hier ben ik. Ook de swingende tempoversnelling op de helft van het nummer hakte er in. De blues had nog nooit zo lui en loom, maar ook nooit zo snoeihard en agressief geklonken. De Britse Blues Boom was begonnen.

Het stopcontact speelde hierbij natuurlijk een hoofdrol. De elektrische Chicago-blues van Muddy Waters en de Drie Koningen (BB, Freddie en Albert King) was smaakvol en gematigd: je kon er nog doorheen praten. Clapton smeedde zijn voorhamer echter uit de unieke combinatie tussen een Gibson Les Paul Standard uit het befaamde bouwjaar 1959 en een Marshall-versterker die flink werd opgedraaid. Samen produceerden zij die dikke, dragende scheurtoon die alle gitaristen sindsdien uit hun plank proberen te halen. Voor die smaakvolle agressie moest je natuurlijk wél kunnen spelen. Dat deed Clapton op de tweede track, de Freddie King-cover 'Hideaway', een virtueuze solo in straf *shuffle*-tempo die opnieuw historie schreef.

Ook ik heb mijn vingers erop gebroken, net als over het vergelijkbare 'The Stumble' op *A Hard Road*, de tweede plaat van Mayall's Bluesbreakers uit 1967. Clapton had de band toen al verlaten en samen met Jack Bruce en Ginger Baker *Cream* opgericht. Claptons vervanger in de Bluesbreakers, Peter Green, was een van diens grootste fans. Misschien was hij het wel die de beroemde God-tekst op de schutting had gekalkt. In het spoor van zijn held had ook hij een Gibson Les Paul 1959 aangeschaft, net als later Jimmy Hendrix, Jeff Beck, Jimmy Page, Mike Bloomfield en vele, vele andere gitaargrootheden.

Meer nog dan Clapton wist Green de sobere emotionaliteit van de blues te treffen met een toon en een frasering die dichter stonden bij BB dan bij Freddie King. Niet veel later zag ik hem optreden met Fleetwood Mac in het Amsterdamse Concertgebouw. Ik vergaf hem de hit 'Albatross' vanwege de schitterend ingehouden flipside 'Need Your Love So Bad'. Niet veel later liep het helemaal verkeerd met Peter Green, vanwege drugsgebruik en psychische gekte. Hij verkocht zijn Gibson zelfs aan een van zijn grootste fans, de Ierse woesteling Gary Moore. Vijf jaar geleden zag ik Green toevallig terug in de Royal Albert Hall, in reünie met zijn oude bandleider Mayall. Een zielige, dikbuikige schaduw van zijn vroegere zelf, die nauwelijks nog een behoorlijke noot voortbracht.

Hij werd volledige weggespeeld door het eveneens vlezige maar jonge gitaarbeest Buddy Whittington, de laatste in de rij van talenten die in de Bluesbreakers-academie waren opgeleid. John Mayall zelf had gelukkig nog weinig van zijn muzikale gedrevenheid verloren: een smalle, springerige, nu echt oude maar toch nog jonge man met een witharige paardenstaart die nog alles kon en deed. De godfather van de Britse blues was toen net 70 en vierde zijn verjaardag in hetzelfde jaar met een concert in Liverpool, m.m.v. Eric Clapton en een andere voormalige werknemer en Claptonite, Mick Taylor.

De indruk die de eerste Britse bluesbands maakten was overweldigend. In het voorjaar van 1969 woonde ik in London, zogenaamd om er Engels te studeren, in een ruil met een Engelsman die Nederlands studeerde en die introk in mijn Amsterdamse kamer. Daardoor miste ik de Maagdenhuisbezetting, wat me achteraf niet heel erg spijt. Want in ruil daarvoor was ik wekelijks te vinden in de Marquee Club in Wardour Street, Soho, en zag daar bijna alle toenmalige bands van naam langskomen, van Manfred Mann, The Who, Jethro Tull en The Small Faces tot en met een hele serie dreunende bluesbands die tevergeefs hun best deden de Bluesbreakers te doen vergeten.

En God zelf? Op het Beano Album toont Eric Clapton zich ook een voorloper van de zoveel-mogelijk-noten-per-seconde-school die later zo ernstig uit de hand zou lopen. Maar hij was ook op weg naar zijn onsterfelijke bijdrage aan George Harrison's 'While My Guitar Gently Weeps' (1968), een nummer dat zijn dramatische kracht wel eens zou kunnen ontlenen aan het vermoeden dat vriend Eric er spoedig met vrouw Pattie vandoor zou gaan. Hoe het ook zij, een paar jaar geleden was Eric Clapton in de Rotterdamse Ahoy gekrompen tot een wat saaie man die plichtsgetrouw zijn hits afdraaide. 'Hideaway' speelde hij niet. Zijn vooral in monoversie allesverwoestende solo in 'Have You Heard' kan alleen nog op deze historische plaat worden beluisterd.